

Список використаних джерел:

1. Бойчук Ю. Д. Еколого-валеологічна культура майбутнього вчителя: теоретико-методичні аспекти : [монографія]. Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. 357 с.

2. Бобрицька В. І. Теоретичні і методичні основи формування здорового способу життя у майбутніх учителів у процесі вивчення природничих наук : дис. доктора пед. наук : 13.00.04 / Бобрицька Валентина Іванівна. К., 2006. 462 с.

3. Глагошук О. Г. Педагогічні умови вдосконалення культури зміцнення здоров'я студентів в системі фізичного виховання у вищому навчальному закладі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.02 «Теорія і методика навчання (фізична культура, основи здоров'я)». К., 2008. 20 с.

4. Гончаренко М. С., Новикова В. Є. Валеологічні аспекти формування здоров'я у сучасному освітянському процесі. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2006. № 12. С. 39–43.

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ, ЕРГОТЕРАПЕВТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Жамардій В.О., Донченко В.І.
(Полтава, Україна)

Глобальні зміни у сучасному суспільстві, реформування системи вищої освіти України вимагають приділення особливої уваги професійному навчання майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів у закладах вищої освіти. Це потребує постійного оновлення змісту вищої професійної освіти, забезпечення варіативності і гнучкості навчальних планів і програм, їх оперативного реагування на потреби суспільної і виробничої практики. Цьому має сприяти застосування відповідного методичного інструментарію навчання окремих освітніх компонентів, під якими розуміють галузь педагогічної науки, що являє собою окрему теорію навчання (часткову дидактику) [1].

Аналіз наукової літератури дав можливість констатувати, що зміст процесу підготовки майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів у закладах вищої освіти може бути забезпечений за умов дотримання основних принципів побудови такої методики: взаємозумовленості змісту освіти й рівня розвитку суспільства – необхідність зв'язку навчального матеріалу з практикою, спрямованість на сучасні тенденції соціально-економічного розвитку суспільства; доступності змісту освіти – відповідність навчального

матеріалу розумовим можливостям здобувачів вищої освіти та їхнім професійним потребам на всіх етапах професійного навчання: це визначає структуру навчальних планів і програм, способи викладу наукових знань, порядок введення і оптимальну кількість наукових понять і термінів; цілісності – пріоритетною метою методики виступає становлення та розвиток цілісної картини світу, що забезпечується взаємозалежністю й взаємозумовленістю суміжних предметів, інтегрованістю навчальних курсів; науковості – змістовий матеріал має бути сформований у безпосередньому зв'язку з теорією науки і клінічною практикою, з урахуванням останніх досягнень соціального, культурного та технічного прогресу медицини; єдності змісту освіти – зумовлює структурну цілісність методики у контексті єдиного підходу до побудови як кожного навчального предмета, так і всього навчання фахівця в цілому; систематичності та послідовності – реалізується на підставі широкого застосування структуризації в змісті навчання та процесі викладання; переходу від простих систем і структур до складних, від конкретних до загальних і навпаки; максимального застосування структур, спільних для багатьох навчальних дисциплін; планування змісту, який розвивається по висхідній лінії, де кожне нове знання спирається на попереднє й впливає з нього [2].

Принципами пропонованої методики навчання майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів у закладах вищої освіти є: на основі вивчення здоров'язберезувальних технологій як явищ процесу професійної підготовки майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів розкривати між ними закономірні зв'язки (такі технології визначено як різновікові, для пацієнтів різного віку – від наймолодших до людей похилого віку; індивідуальні або групові – за формою проведення); на основі виявлених нормативних закономірностей установлювати нормативні вимоги до діяльності викладача (викладання) та пізнавальної діяльності здобувача вищої освіти (вивчення, навчання).

Нормативним документом, що визначає закономірність організації навчального процесу в рамках освітньо-кваліфікаційної підготовки майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів, є *навчальний план* – основний документ закладу вищої освіти, який складається на підставі освітньо-професійної програми та структурно-логічної схеми підготовки фахівців і визначає перелік та обсяг обов'язкових і вибіркового освітніх компонент, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їхній обсяг, графік навчального процесу, форми та засоби проведення поточного і підсумкового контролю. У навчальному плані відображається також обсяг часу, передбачений на самостійну та індивідуальну роботу здобувача вищої освіти.

Фахівець галузі охорони здоров'я повинен бути висококваліфікованим, підготовленим із різних галузей наук, зокрема

медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних. Така теоретико-практична база свідчить про його творчі можливості, але не визначає його професійної майстерності. Остання формується в процесі діяльності, в котрій першочергове значення має вміння самостійно працювати, самовдосконалюватись у повній відповідності з вимогами сучасності. Оскільки навчання майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів – складний і тривалий педагогічний процес, то він повинен здійснюватися протягом усього періоду підготовки в закладі вищої освіти за умови, щоб кожний цикл змісту освіти з його освітніми компонентами повною мірою сприяв формуванню певних структурних компонентів готовності фізичних терапевтів, ерготерапевтів до майбутньої професійної діяльності. В освітньому процесі домінуюча роль належить фундаментально-теоретичним знанням, потім послідовно вводяться знання прикладного оздоровчого й відновлювального характеру [3; 4].

Зміст методики навчання майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів відображено в структурно-логічній схемі, яка завдяки своїм особливостям (неперервності, системності, послідовності, практичній орієнтованості) повністю відображає сутність цього процесу. У нашому дослідженні структурно-логічна схема відображає реальне значення освітніх компонент у теоретичній, методологічній та технологічній підготовці майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів. У ній відображене цілісне та поетапне формування знань, умінь і навичок майбутнього фахівця, можливості використання наукового змісту кожної освітньої компоненти для формування готовності до майбутньої професійної діяльності, забезпечення мотивації до вивчення всіх освітніх компонент і розвиток інтегрального здоров'язбережувального інструментарію.

Сучасні уявлення про здоров'я, які базуються на провідних теоретичних положеннях освітніх компонент про єдність організму з оточуючим середовищем, вченні про адаптацію, теорії гомеостазу, теорії функціональних систем і даних біологічної кібернетики про системи керування в біологічних об'єктах, вимагають орієнтації змісту підготовки майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів до майбутньої професійної діяльності на гуманізм, людиноцентризм забезпечення суб'єкт-суб'єктних відносин фізичного терапевта, ерготерапевта і пацієнта.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 376 с.
2. Донченко В. І. Методика навчання здоров'язбережувальних технологій студентів медичного університету: дис. канд. пед. наук: спец. 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я). ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Харків, 2016. 267 с.

3. Donchenko V. I., Zhamardiy V. O., Shkola O. M., Kabatska O. V., Fomenko V. H. Health-saving Competencies in Physical Education of Students. *Wiadomości Lekarskie*. 2020. Tom LXXIII, nr 1. P. 145–150.

4. Zhamardiy V. O., Donchenko V. I., Yemets A. V., Skrinnik Y. O. Physical Development by Means of Fitness Technologies as One of General Aspects of Student's Health. *Wiadomości Lekarskie*. 2019. Tom LXXII, nr 5 cz II. P. 1074–1078.

ГОТОВНІСТЬ ДО ДІАЛОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЯК ВАЖЛИВА ЯКІСТЬ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

Жданова-Неділько О. Г.
(Полтава, Україна)

Здатність адаптуватися в сучасному світі, вибудувати гідну кар'єру в тій чи іншій галузі вимагає, окрім інших компетентностей, готовності вибудувати стратегію і тактику взаємодії на рівнях «особистість – особистість», «особистість – група» та «група – група» («організація – організація», якщо йдеться про менеджера – очільника установи).

Під діалогічною компетентністю школярів Л. Галаєвська (2016) пропонує розуміти «готовність вести монолог, діалог, полілог, використовуючи вербальні й невербальні засоби спілкування, знання стратегій ведення конструктивної дискусії, вміння зацікавити аудиторію» [1, с. 18] і зазначає характерні для цієї компетентності вміння: мовленнєві, навчальні, інтелектуальні, організаційні та компенсаційні [1, с. 19]. По відношенню до майбутніх управлінців навчальні уміння, на наш погляд, не втрачають первинної актуальності, але про них варто говорити як про вміння особистісно-професійного саморозвитку, які, з одного боку, стимулюються прагненням до постійних позитивних змін особистості як професіонала в своїй галузі, а з іншого – зумовлюються середовищем перебігу управлінської діяльності, що є постійно змінним і вимагає оперативного поповнення і оновлення своїх знань, умінь, навичок. Всі ж інші так чи інакше бачаться необхідними для діалогічної компетентності фахівця з менеджменту та інших професій сфери «людина – людина».

Варто, на наш погляд, акцентувати увагу на такій специфіці діалогічної взаємодії, як здатність мовця до діалогізованого монологу (необхідна, насамперед, при спілкуванні з великою групою людей). Вона означає постійну орієнтацію на співрозмовника, що має два основних взаємодоповнювальних складники: психологічний і мовленнєвий. Перший з них зумовлює глибоке усвідомлення